ELÜS Teminatında Tazmin Fonu

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 11. Hukuk Dairesi	22.12.2025	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/1680	2025/7688	5300 s. K. m.3/k, 24, 25, HMK 373/1

ÖZET

Kredi teminatı olarak rehin alınan ELÜS'lerin karşılığı buğday depoda yoktu; bankanın 5300 sayılı Kanun uyarınca fondan tazmin talebi mudi olmadığı gerekçesiyle reddedilmişti. Yargıtay mudi tanımının daraltılamayacağını, senetler teminat sayılarak bakiye alacağın hesaplanması gerektiğini belirtti.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/elus-teminati-alan-banka-tazmin-fonu-2025-7688/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2025/1680 E. , 2025/7688 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :... Bölge Adliye Mahkemesi 21. Hukuk Dairesi

SAYISI :2023/1689 Esas, 2024/1583 Karar

HÜKÜM :İstinaf başvurusunun esastan reddi

Bölge Adliye Mahkemesi kararı temlik alan davacı tarafından temyiz edilmekle; temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip

gereği düşünüldü:

KARAR

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; dava dışı ... San. ve Tic. A.Ş. (...) tarafından ihraç olunan Elektronik Ürün Senetlerinin (...) dava dışı ...Yem. Nak. Gıda İnş. Pet. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından müvekkili bankaya rehin olarak verilerek karşılığında kredi kullandırıldığını, borcun ödenmemesi

üzerine başlatılan takipler sonucunda ...'lerin temsil ettiği ürünlerin/buğdayların fiziken mevcut olmayıp, 4.298.000 adedinin 12.05.2017 tarihinde, 498.000 tanesinin 07.06.2017'de, 568'inin 08.06.2017 tarihinde ... Ticaret Borsasında satıldığının ve 3.608.114,33 TL tahsilat sağlandığının öğrenildiğini ileri sürerek ... 5. İcra Müdürlüğünün ... sayılı dosyalarına konu edilen ve diğer alacak hakları saklı kalmak kaydıyla 8.631.786,47 TL nakdi ve 32.280,00 TL gayri nakditoplam 8.665.066,47 TL alacağın 24.08.2017 tarihinden itibaren işleyecek faizi ile davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile dava konusu ...'leri elinde bulunduran davacı bankanın, bunların temsil ettiği ürünün sahibi veya ürünü dava dışı depoya teslim eden kişi sıfatına olmaması nedeni ile 5300 sayılı Lisanslı Depoculuk Kanunu'nun (5300 sayılı Kanun) 25. ve Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliği'nin 27. maddelerine göre elindeki senetleri borsada satma hakkı olmakla birlikte mudi kapsamına girmediği, bu itibarla bir zararı doğmuş olsa bile davalıdan tazmin etme hakkının bulunmadığı gerekçesi ile davanın reddine karar verilmiş, hüküm, davacı banka vekili tarafından istinaf edilmiştir.

IV. İSTİNAF

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile İlk Derece Mahkemesi kararında usul ve yasaya aykırılık bulunmadığı gerekçesi ile davacı banka vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiş, hüküm, temlik alan vekili tarafından temyiz edilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Dava ve Hukuki Nitelendirme

Dava, davacı bankanın dava dışı asıl borçlu şirkete kullandırdığı kredinin ödenmemesi sebebiyle işbu kredi karşılığında dava dışı lisanslı depoculuk şirketi tarafından teminat amaçlı olarak verilen elektronik ürün senedi karşılığında depoda ürün bulunmaması sebebiyle uğranılan zararın 5300 sayılı Kanun'a ve Yönetmeliğine göre davalı ... Fonundan tahsili istemine ilişkindir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, dava dışı ... tarafından ihraç olunan Elektronik Ürün Senetlerinin karşılığında depoda ürün bulunmaması sebebi ile davacı bankanın elinde bulunan ...'lere dayanarak 5300 sayılı Kanun'un 25. maddesi gereğince zararını talep edip edemeyeceği noktasında toplanmaktadır.

5300 sayılı Kanun'un 3/k hükmünde, "Mudî: Depolama hizmetleri için ürününü lisanslı depoya teslim eden veya lisanslı depo işletmesince düzenlenen ürün senedini mevzuata uygun olarak elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişi" şeklinde tanımlanmıştır. Yine altıncı bölümün ... ve Zarar Görenlerin Müracaat Hakkı başlığı altındaki 24/1 hükmünde “Lisanslı Depo İşleticisinin bu

kanunda ve mudiler ile yapacağı sözleşmede öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmemesinden dolayı ortaya çıkan zararların tazmin edilebilmesi amacıyla tüzel kişiliğe haiz ... kurulur"; 25. maddesinde ise "Zarar sigorta kapsamında ödenemezse Lisanslı Depo İşleticisinin bu kanunda öngörülen yükümlülüklerinin herhangi bir nedenle yerine getirilmemesinden dolayı ortaya çıkmışsa; aşağıda gösterilen usule göre gerekli müracaatlar yapılır ve zarar tazmin edilir." düzenlemelerine yer verilmiştir. Aynı şekilde ... Yönetmeliğinin ikinci bölümünün 5/g hükmünde "Lisanslı depo işletmesinin kanun ve mudilerle yapacağı sözleşmede öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmemesinden dolayı ortaya çıkan sigorta kapsamında karşılanamayan mudi zararlarını tazmin etmek ve bu amaçla lisanslı depo işletmesinin verdiği nakit ve nakde kolayca dönüştürülebilir teminatları paraya çevirmek, bu teminatların zararın tazminine yetmediği durumlarda kalan kısmı ile sigorta mevzuatından kaynaklanan zorunlu muafiyetler nedeniyle sigorta kapsamında karşılanamayan zararları fon kaynaklarından ödemek"; 26/a hükmünde ise "Zarar görenler noter aracılığıyla veya taahhütlü mektupla ya da lisanslı depo işleticisiyle mudi tarafından imzalı durumu gösterir bir tutanakla zararın tazmini için lisanslı depo işletmesine başvurulur." denilmiştir.

Yukarıda bahsi geçen yazılı hükümlere göre kanun koyucunun özellikle depo işleticisinin kanundan veya mudi ile sözleşmeden doğan yükümlülüklerini ihlal eden ve sigorta tarafından zararı karşılanmayan zarar gören kişiye fona başvuru hakkı tanıdığı, salt ürün sahibi veya ürünü depoya teslim eden mudiyi zarar gören olarak kabul etmediği izahtan varestedir.

Hal böyle olunca somut olayda 5300 sayılı Kanun'un 25. maddesinin amaçsal yorumu ile aynı Kanun'un 3/k hükmünde yer alan mudi tanımının daraltılması ve temlik eden bankanın mudi sayılmaması neticesinde zarar gören olarak da görülemeyeceği yönelik gerekçenin yerinde olmadığı, bu itibarla temlik eden bankanın dava konusu ...'leri ifa yerine almayıp teminat olarak aldığının kabulü üzerinden bakiye borç tutarının hesabı yapılmak üzere işin esasına girilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile davanın reddine karar verilmesi doğru görülmemiştir.

VI. SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, temlik alan davacının temyiz itirazlarının kabulü ile İlk Derece Mahkemesince verilen karara yönelik istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının BOZULARAK KALDIRILMASINA, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 373/1 hükmü uyarınca dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 22.12.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.